

Cefnogi diwydiant bwyd a diod cynaliadwy yng Nghymru

Gweledigaeth strategol Llywodraeth Cymru yw adeiladu diwydiant bwyd a diod Cymreig cryf a bywiog gyda chadwyni cyflenwi cynaliadwy sydd ag enw da byd-eang am ragoriaeth ac sydd ag un o'r cadwyni cyflenwi mwyaf amgylcheddol a chymdeithasol gyfrifol yn y Byd.

49%

o ddefnyddwyr wedi prynu mwy o gynnyrch tymhorol

34%

wedi dewis brandiau sydd ag arferion amgylcheddol gynaliadwy

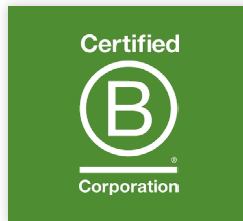
1 o bob 3

defnyddiwr wedi rhoi'r gorau i brynu rhai brandiau neu gynhyrchion oherwydd bod ganddyn nhw bryderon ynglŷn â'u moeseg neu gynaliadwyedd

Arolwg gan Deloitte yn y 12 mis hyd at fis Mawrth 2021

Mae'r uchelgais hon yn adlewyrchu'r brys a'r ymrwymiad a fynegwyd gan Lywodraeth Cymru i fynd i'r afael â Newid yn yr Hinsawdd ac ymateb i ffocws cynyddol gan ddefnyddwyr i brynu cynhyrchion sydd â'r effaith amgylcheddol leiaf posibl ac a gynhyrchir yn foesebol o gadwyni cyflenwi cynaliadwy. Canfu arolwg gan Deloitte yn y 12 mis hyd at fis Mawrth 2021, fod 49% o ddefnyddwyr wedi prynu mwy o gynnyrch tymhorol, dewisodd 34% frandiau sydd ag arferion amgylcheddol gynaliadwy, a honnodd bron i un o bob tri defnyddiwr eu bod wedi rhoi'r gorau i brynu rhai brandiau neu gynhyrchion oherwydd bod ganddyn nhw bryderon ynglŷn â'u moeseg neu gynaliadwyedd.

Mae'n edrych yn debygol yn y tymor hir mai'r manwerthwyr a'r gwneuthurwyr hynny sy'n gallu dangos cyfrifoldeb busnes trwy welliannau cynaliadwy sy'n blaenoriaethu gwerthoedd amgylcheddol, cymdeithasol, iechyd ac ansawdd fydd yn cael eu ffafrio fwyaf gan ddefnyddwyr. Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r siwrnai gynaliadwy i fusnesau cyfrifol yn y diwydiant bwyd a diod yng Nghymru. Cefnogir hyn trwy nifer o fentrau cynaliadwyedd presennol a newydd:

Grant achredu B-Corp: Mae **B-Corp** yn cael ei ystyried yn safon aur ryngwladol ar gyfer cynaliadwyedd. Bydd y fenter hon yn ad-dalu hyd at 100% o ffioedd y flwyddyn gyntaf. Mae ceisiadau ar agor nawr i gael achreidiad rhwng Hydref 2021 a Mawrth 2023. I gael copi o'r ffurflen gais, cysylltwch â FoodBIS@gov.wales

Grant ar gyfer astudiaethau dichonoldeb i gefnogi cynaliadwyedd:

Bydd busnesau sydd wedi cwblhau'r cwrs hyfforddi Cynaliadwyedd neu sydd wedi dechrau'r hyfforddiant a ddarperir drwy Sgiliau Bwyd Cymru yn gymwys i gyflwyno cynnig i gynnal astudiaethau dichonoldeb / arolygon i wella cynaliadwyedd eu busnes. Bydd astudiaethau dichonoldeb yn asesu ymarferoldeb, buddion a heriau posibl gweithredu atebion newydd i ddefnyddio adnoddau'n fwy effeithlon (e.e. dŵr, ynni), lleihau gwres o brosesu, lleihau gwastraff neu ddefnyddio ffynonellau ynni amgen. Mae'r grant yn cynnig hyd at £15,000 i bob busnes cymwys. Bydd ceisiadau ar gyfer y rownd gyntaf o gyllid yn cau 20 Medi 2022. I gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â sustainablefd@gov.wales

Cronfa Cefnogi Cwmnïau Lleol:

Nod cronfa 'Cefnogi Cwmnïau Lleol' Llywodraeth Cymru yw helpu cwmnïau Cymreig i oresgyn problemau a rhwystrau penodol y maent yn eu hwynebu wrth wneud busnes gyda'r sector cyhoeddus. Lanswyd y gronfa, a drefnwyd o dan y rhaglen Economi Sylfaenol, ym mis Hydref 2021 ac mae wedi'i hystyried i redeg tan fis Mawrth 2023. Nod y gronfa yw helpu cwmnïau lleol yn sectorau economi sylfaenol Bwyd, Datgarboneiddio/ôl-osod a Gofal Cymdeithasol. I gael rhagor o wybodaeth, e-bostiwch karen.coombs@gov.wales

Sgiliau Bwyd Cymru: Mae [Sgiliau Bwyd Cymru](#) yn cael ei ddarparu gan Lantra ac yn cefnogi busnesau i hyfforddi ac uwchsgilio eu gweithwyr. Gall y prosiect gefnogi busnesau gyda chost cwblhau cyrsiau hyfforddi statudol, anachrededig a phwrpasol mewn ystod eang o bynciau o reoli busnes, allforio, diogelwch bwyd, iechyd a diogelwch, i hyfforddiant

peirianneg a pheiriannau. Mae Sgiliau Bwyd Cymru hefyd yn cefnogi Rhaglen Hyfforddiant Cynaliadwyedd a ariennir yn llawn, a ddarperir ar-lein dros 6 sesiwn. Pwrpas y cwrs hyfforddi yw rhoi'r wybodaeth a'r sgiliau i gyfranogwyr ddatblygu systemau a gweithredoedd sy'n briodol i'w sefyllfa sy'n mynd i'r afael â rheolaeth amgylcheddol ac effaith gymdeithasol. Cymhwysir dysgu yn hytrach na damcaniaethol, a mesurir llwyddiant gan ganlyniadau ymarferol. Mae'n ofynnol i bawb sy'n cymryd rhan gynhyrchu strategaeth datblygu cynaliadwy sy'n briodol i'w busnes erbyn diwedd y cwrs. Bydd cyfres o weithdai hyfforddi datgarboneiddio yn cael eu lansio ym mis Medi 2022 a fydd yn canolbwyntio ar godi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd symud tuag at sero net ar gyfer y sector, Cymru, y DU a manteision byd-eang drwy roi'r sgiliau cywir i fuddiolwyr wneud penderfyniadau ar sut i wneud hynny. yn gallu symud tuag at sero net, rhannu arfer gorau gyda chydweithwyr a gweithredu newidiadau i'w strategaethau busnes, technoleg a dylunio prosesau mewn arferion gwaith o ddydd i ddydd. I gael rhagor o wybodaeth, e-bostiwch

sarah.lewis@lantra.co.uk

Canolfan Ymchwil Gweithgynhyrchu Uwch Cymru (AMRC/Cymru): Mae [AMRC Cymru](#) yn rhan o Ganolfan Ymchwil Gweithgynhyrchu Uwch Prifysgol Sheffield (AMRC) a Chatapwlt Gweithgynhyrchu Gwerth Uchel (HVM) Llywodraeth y DU, a'i ddiben yw cefnogi busnesau i wella eu perfformiad drwy

drawsnewid y cynhyrchion y maent yn eu gwerthu, y ffordd y maent yn eu gwneud, a sgiliau eu gweithlu. Wrth wraidd y trawsnewid busnes hwn mae cofleidio potensial technoleg heddiw a gweithio mewn partneriaeth i fynd i'r afael â heriau'r dyfodol trwy wydnwch busnes a chymorth cynaliadwyedd gweithgynhyrchu. Mae AMRC Cymru wedi sefydlu tîm sy'n rhychwantu ystod eang o arbenigedd, tra'n elwa o alluoedd ehangach AMRC a HVM Catapult ledled y DU.

Mae pecynnu bwyd a diod yn faes strategol bwysig i AMRC Cymru; ynghyd â phartneriaid FDF Cymru, ei huchelgais yw adeiladu cydweithrediadau sy'n datrys heriau o fewn y diwydiant trwy gymhwyso technolegau uwch. Mae'n gweithio'n uniongyrchol gyda'r sector bwyd a diod yng Nghymru i ymchwilio i'r heriau gweithgynhyrchu wrth fabwysiadu deallusrwydd artifisial (AI) a digideiddio, ac i ddarparu atebion technolegol newydd i yrru cynaliadwyedd yn ei flaen ar gyfer gwydnwch busnes gwych. Mae peiriannwyr AMRC hefyd yn arwain ar Ddiwydiant 4.0 yn y sector trwy ysgogi newid mewn technoleg ddiwydiannol o fewn y busnes bwyd a diod, a datblygu datrysiadau technoleg trwy ddatgloi partneriaethau awyrofod i ddarparu trawsgroesiad diwydiant.

Mae AMRC Cymru yn ymwneud â nifer o brosiectau cynaliadwyedd arloesol yng Nghymru. Mae Polytag yn fusnes technoleg cychwyn uchelgeisiol i alluogi ac adeiladu llwyfannau economi gylchol pecynnu. Yn unol ag uchelgais Llywodraeth Cymru i fabwysiadu System Dychwelyd Adnau Digidol, mae'r prosiect peilot hwn yn dilyso proses labelu ar becynnau i dagio ac olrhain eu taith becynnu. Mae EBS Automation yn archwilio peiriannau pecynnu uwch ar gyfer pecynnu seliwlus a datblygu peiriant sy'n gallu cyflyru polypropylen i ymddwyn fel PET ar gyfer deunyddiau pecynnu bwyd newydd. Mae Iceland yn gweithio gyda'r Ganolfan Biogyfansoddion, ym Mangor, i ddatblygu pecynnau mwydion wedi'u mowldio sy'n seiliedig ar ffibr ar gyfer cynwysyddion bwyd. Mae AMRC Cymru yn ymdrin â phob ymgysylltiad o safbwynt partneriaeth a chydweithio; dyma'r allwedd i weithio mewn cytgorod i nodi a datrys nifer o wahanol heriau effeithlonrwydd ynni a pheccynnu trwy fabwysiadu technolegau uwch a fydd yn darparu cefnogaeth ar draws pob piler cynaliadwyedd.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch ag Andrew Martin (Pennaeth Bwyd a Diod, AMRC Cymru) andrew.f.martin@amrc.co.uk neu Pete Robertson (Prif Swyddog Gweithredol, FDF Cymru) pete.robertson@fdf.org.uk.

Prosiect HELIX: Mae [Prosiect HELIX](#) yn cyflwyno gweithgareddau trosglwyddo gwybodaeth ymarferol, gan gefnogi cwmnïau bwyd a diod Cymreig i ddatblygu ac ailfformiwleiddio cynhyrchion arloesol o'r cysyniad, dylunio, datblygu a gweithgynhyrchu, at fasedd siopar defnyddiwr. Cefnogir Prosiect HELIX trwy Raglen Cymunedau Gwledig - Rhaglen Datblygu

Gwledig Llywodraeth Cymru 2014-2020. Mae'r cymorth a ddarperir o dan Brosiect HELIX yn cynnwys: Datblygu Cynhyrchion Newydd; Gwybodaeth Dechnegol; Rhaglen Cychwyn Busnes Newydd; Gwerth Ychwanegol i gynhyrchion a'u cadwyni cyflenwi; Deddfwriaeth Bwyd; Diwygio Cynhyrchion; Datblygu Systemau; Rheolaethau Proses; Effeithlonrwydd Cynnyrch; Dylunio Safle; Pecynnu; Dilyso Systemau; busnesau sy'n gweithio tuag at Ardystiad 3ydd Parti; Hyfforddi Mentora a Sgiliau; Gwybodaeth am y Diwydiant; Datblygu Busnes Bwyd; Ymgysylltu â'r Cyhoedd; Fframwaith Arloesi a rhaglenni ategol eraill. I gael cyngor ar eich cymhwysedd i gael cyllid, cysylltwch â'ch canolfan fwyd yng Nghymru agosach ftc@gllm.ac.uk (Y Ganolfan Technoleg Bwyd, Gogledd Cymru; gen@foodcentrewales.org.uk (Canolfan Bwyd Cymru, Canolbarth Cymru); ZERO2FIVE@CardiffMet.ac.uk (Canolfan Diwydiant Bwyd, De Cymru).

Cywain: Rhaglen a arweinir gan fusnesau yw [Cywain](#) sy'n cefnogi datblygiad cynnar microfusnesau newydd a phresennol hyd at Fentrau Bach a Chanolig (BBaChau) yn niwydiant Bwyd a Diod Cymru, gan ganolbwyntio ar gynyddu cyfleoedd a photensial eu twf i'r eithaf. Mae Cywain yn gyfrifol am hwyluso busnesau i weithio gyda'i gilydd yn y Clwstwr Bwydydd Da,

y Clwstwr Bwyd Môr a'r Clwstwr Mêl ac mae'n gweithio gyda channoedd o fusnesau bwyd a diod yng Nghymru, gan ddarparu cefnogaeth mewn meysydd fel datblygu brand a marchnata, strategaeth fusnes, cynllunio busnes a rheoli cadwyni cyflenwi. **Her Cynaliadwyedd Cywain** - mae hon yn gyfres newydd o weminarau ar-lein wedi'u teilwra a fydd yn rhoi gwybodaeth ymarferol i fusnesau bwyd a diod uchelgeisiol i fanteisio ar y galw sylweddol a chynyddol yn y farchnad am gynhyrchion a brandiau cynaliadwy. Mae'r her, a fydd yn cael ei chynnig i fusnesau trwy gydol y flwyddyn, yn darparu mynediad at gyngor ac arweiniad ysbrydoledig gan arbenigwyr cynaliadwyedd, busnesau rhagorol a siaradwyr gwadd a bydd cyfranogwyr yn canolbwyntio ar ddulliau busnes sydd wedi'u profi i helpu i adeiladu eu cymwysterau cynaliadwyedd. Gan weithio'n agos gyda'r Clwstwr Busnes Cynaliadwyedd, bydd y rhai sy'n mynychu hefyd yn cael cyfle i ymuno â gweithdy i gyd-fynd â rhaglen y clwstwr. I gael mwy o wybodaeth a mynediad at gefnogaeth gan Cywain, cysylltwch â: cywain@menterabusnes.co.uk neu ewch i cywain.cymru.

Clwstwr Cynaliadwyedd: Rôl y Clwstwr Cynaliadwyedd yw cefnogi a datblygu arferion busnes cynaliadwy ar draws diwydiant bwyd-amaeth Cymru.

Caiff ei gyflenwi drwy ddefnyddio'r dull helics triphlyg llwyddiannus, gyda llywodraeth, diwydiant ac academia yn gweithio law yn llaw i fynd i'r afael â phroblemau cyffredin y diwydiant. Y clwstwr yw'r hwb canolog, gan ddarparu deallusrwydd i fusnesau, bod yn llygaid a chlustiau'r diwydiant a datblygu rhwydweithiau ac arbenigedd y diwydiant i helpu Cymru arwain y ffordd ym maes cynaliadwyedd yn fyd-eang. Am fwy o wybodaeth ar sut y gall y Clwstwr Cynaliadwyedd eich helpu chi, cysylltwch â mark.grant@levercliff.co.uk

Os am wybodaeth bellach am unrhyw un o'r prosiectau neu fentrau y sonir amdanynt mae croeso i chi gysylltu â Llywodraeth Cymru ar FoodBIS@gov.wales